

Re-Accredited 'B++' 2.86 CGPA by NAAC

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉદના-મગદલા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free : 1800 2333 011, Digital Helpline No.- 0261 2388888

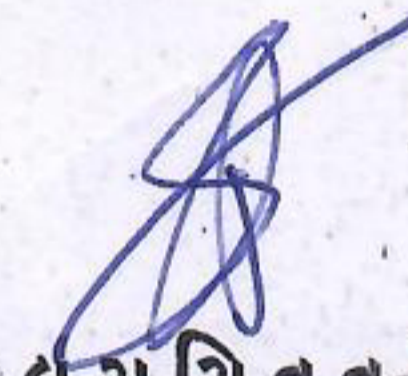
E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

પરીપત્ર

The University Grants Commission (Minimum Standards and Procedures for Award of Ph.D. Degree) Regulations, 2022 ની જોગવાઈઓને અનુરૂપ પીએચ.ડી. કોર્સવર્કના અભ્યાસક્રમને અધતન કરવા અંગે ગુજરાતી વિષયની RESEARCH AND RECOGNITION COMMITTEE ની તા.૦૩/૦૭/૨૦૨૫ ના રોજની સભાએ તૈયાર કરેલ આ સાથે સામેલ અભ્યાસક્રમને એકેડેમિક કાઉન્સિલે તેની તા.૧૪/૦૮/૨૦૨૫ ની સભાના ઠરાવ ક્રમાંક (૩) થી નીચે મુજબ મંજૂર કરેલ છે. તદ્દનુસાર ઘટતી કાર્યવાહી કરવાની જાણ કરવામાં આવે છે.

એકેડેમિક કાઉન્સિલની તા.૧૪/૦૮/૨૦૨૫ ની સભાનો ઠરાવ ક્રમાંક : (૩)

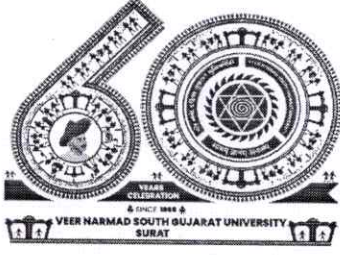
:: આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, ગુજરાતી વિષયની RESEARCH AND RECOGNITION COMMITTEE ની તા.૦૩/૦૭/૨૦૨૫ ની સભાએ તૈયાર કરેલ પીએચ.ડી. કોર્સવર્કના અભ્યાસક્રમને મંજૂર કરવામાં આવે છે.

કુલ સચિવ વતી

ક્રમાંક : પીએચ.ડી./કોર્સવર્ક/૨૨૨૦૮/૨૦૨૫
તા.૨૦/૦૮/૨૦૨૫

પ્રતિ,
૧. તમામ કોલેજના આચાર્યશ્રીઓ, યુનિવર્સિટીના વિવિધ વિભાગોના વડાશ્રીઓ, યુનિવર્સિટી પરિસરના સ્વનિર્ભર અભ્યાસક્રમોના કો-ઓર્ડિનેટરશ્રીઓ, તમામ પીએચ.ડી.ના માર્ગદર્શક શિક્ષકશ્રીઓ તરફ જાણ તથા અમલ કરવા સારૂ...

૨. યુનિવર્સિટીના તમામ વહીવટી વિભાગોના વડાશ્રીઓ તરફ જાણ તથા જરૂરી કાર્યવાહી અંગે...

Re-Accredited 'B++' 2.86 CGPA by NAAC

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉધના-મગદલ્લા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free : 1800 2333 011, Digital Helpline No.- 0261 2388888

E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

Dr. Naresh Shukla

Professor & Head, Department of Gujarati

E-mail : nrshukla@vnsgu.ac.in

ક્રમાંક:૩૮૨૬/ગુ.વિ./૨૦૨૫

તા.૧૫/૦૭/૨૦૨૫

પ્રતિ,
એકેડેમિક વિભાગ
વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી,
સુરત.

વિષય : પીએચ.ડીના કોર્સવર્કનો નવો અભ્યાસક્રમ.

માનનીય સાહેબશ્રી,

સવિનય જણાવવાનું કે નવી શિક્ષણનીતિ - ૨૦૨૦ અને નવા યુનિવર્સિટી એક્ટ અનુસાર યુ.જી.સી દ્વારા સૂચવાયેલ મુદ્દાઓને આવરી લઈને RRC(ગુજરાતી)આર્ટસ દ્વારા નવો અભ્યાસક્રમ ઘડવામાં આવ્યો છે. જેને વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ થી ૨૦૨૮-૨૯ સુધી મંજૂરી અને લાગુ કરવા માટે સાદર.

આભાર સહ,

ભવદીય,

ડૉ. નરેશ શુક્લ

અધ્યક્ષ

ગુજરાતી વિભાગ

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

સુરત.

ઠરાવ

તા. ૦૩-૦૭-૨૦૨૫ને ગુરુવારના રોજ બપોરે ૩:૦૦ કલાકે પરીક્ષા વિભાગ ખાતે ગુજરાતી વિષયની RRCની મિટિંગ યોજાયેલ હતી. જેમાં RRCનાં સભ્યોએ આ સાથે સામેલ Ph.D કોર્સવર્કના અભ્યાસક્રમમાં સુધારો કરેલ છે.

RRCના સભ્યોશ્રી

ડૉ. કે.એન. ચાવડા -

ડૉ. જયંતિ ચૌધરી -

ડૉ. દિલિપ વરસાણી -

શ્રી વસંતભાઈ એચ.ગામીત -

ડૉ. નરેશ શુક્લ -

ડૉ. મહેન્દ્રસિંહ પરમાર -

Handwritten signature in green ink.

Handwritten signature in blue ink.

Handwritten signature in blue ink.

Handwritten signature in blue ink.

Handwritten signature in blue ink.

Handwritten signature in blue ink.

Re-Accredited 'B++' 2.86 CGPA by NAAC

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉદ્ધના-મગદલ્લા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free : 1800 2333 011, Fax : +91 - 261 - 2227312

E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

વિષય : ગુજરાતી

પીએચ.ડી. કોર્સવર્ક

અભ્યાસક્રમ

(સને ૨૦૨૫-૨૬, ૨૦૨૬-૨૭, ૨૦૨૭ -૨૮, ૨૦૨૮-૨૯ સુધી અમલમાં)

પ્રશ્નપત્ર : ૧

સાહિત્યિક સંશોધન : સ્વરૂપ, પદ્ધતિ, શક્યતાઓ અને વિવિધ અભિગમો.

Course Objective:

૧. સંશોધનનું સ્વરૂપ અને પ્રયોજન.
૨. સંશોધનના કાર્યક્ષેત્રનો, સંશોધન-વિવેચન વચ્ચેની ભેદરેખાનો ખ્યાલ આવી શકે.
૩. સંશોધનમાં સહાયક સાધનો, કમ્પ્યુટર, કોશના ઉપયોગ વિશે માહિતી મેળવી શકે.
૪. વિવેચનના વિવિધ અભિગમોથી માહિતગાર થાય.

એકમ : ૧

સાહિત્યિક સંશોધન એટલે શું ?

- (A) સંશોધનનો વ્યાપક અર્થ
- (B) સંશોધનનું પ્રયોજન
- (C) અન્ય સંશોધનો અને સાહિત્ય સંશોધન વચ્ચેનો ભેદ.
- (D) સાહિત્યિક સંશોધનની સામાજિક ઉપયોગીતા

એકમ : ૨

સાહિત્ય સંશોધન અને સાહિત્ય વિવેચનનો સંબંધ

- (A) વિવેચન (પ્રત્યક્ષ અને સૈદ્ધાંતિક), સંશોધન: સંજ્ઞાઓની સમજ અને પરસ્પરનો સંબંધ.
- (B) સાહિત્યિક સંશોધનની વિશેષતા
- (C) સાહિત્યિક સંશોધન : કાર્યક્ષેત્ર અને સમસ્યા
- (D) રાષ્ટ્ર નિર્માણમાં સંશોધનની આવશ્યકતા

એકમ : ૩

વિવેચનના વિવિધ અભિગમો : સામાન્ય પરિચય

- (A) કર્તાલક્ષી અભિગમ
- (B) કૃતિલક્ષી અભિગમ
- (C) ભાવકલક્ષી અભિગમ
- (D) પ્રકારલક્ષી અભિગમ
- (E) ઐતિહાસિક અભિગમ
- (F) તુલનાત્મક અભિગમ

એકમ : ૪

સંશોધનમાં સહાયક સાધનો અને સંશોધન પદ્ધતિ

- (A) પ્રાથમિક અને દ્વિતીયીક સ્રોતની સમજ
 - (B) કોશ અને વિવિધ જ્ઞાન કોશનો ઉપયોગ
 - (C) સાહિત્યિક સામયિકો અને સાહિત્યનો ઇતિહાસ
 - (D) સૂચિકરણ (શબ્દસૂચિ અને સંદર્ભસૂચિ)
 - (E) પ્લેગિયારિઝમ (જ્ઞાનચોરી અને એનાથી બચવાના ઉકેલો)
- સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ.

૧. વિવિધ સાહિત્યિકવાદોઅમૃતલાલ યાજ્ઞિક અને અન્ય
૨. સાહિત્યિક સંશોધન વિશેસુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૩. સાહિત્યિક સંશોધન ચં.પુ. વ્યાસ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,
૪. વિવેચનનાં વિવિધ અભિગમોપ્રમોદ કુમાર પટેલ (અધીત)
૫. કેટલાક સાહિત્યિક વિવાદોધીરુભાઈ ઠાકર, ગૂર્જર વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ
૬. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ (ખંડ. ૧,૨,૩,)ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
૭. સંવિવાદનાં તેજવલયોકિશોર વ્યાસ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૮. સાહિત્યમાં આધુનિકતાસુમન શાહ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
૯. નેપથ્યેથી પ્રકાશવર્તુળમાંસંપા, રમણ સોની, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૧૦. સાહિત્યિક સામયિકોસંપા - હસિત મહેતા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૧૧. સંશોધનશાસ્ત્ર અને સાહિત્યમાં સંશોધન નરેશ શુક્લ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ

વ્યાખ્યાનો (લેખો)

૧. સંશોધનની કેડી : સાંડેસરા, ભોગીલાલ, 1961

- સંશોધનના કેટલાક પ્રશ્નો - રણજિતરામ
- યુનિવર્સિટીઓ અને સંશોધન

૨. અનુસંધાન : ભાયાણી, હરિવલ્લભ, 1972

- સંશોધન એનું પ્રયોજન સ્વરૂપ પદ્ધતિ - ફાર્બસ શતાબ્દી
- સંશોધનની સરાણે - પરિષદ વિવેચન વિભાગ

૩. સાહિત્યિક તથ્યોની માવજત : કોઠારી, જયંત, 1989

- સાહિત્યિક તથ્યોની માવજત
- સાહિત્ય સંશોધન પદ્ધતિ અને સમસ્યાઓ
- મધ્યકાલીન સાહિત્યકૃતિનું સંપાદન - ત્રણ પગલાંની સંશોધનયાત્રા

૪. વિવેચનસંદર્ભ : સોની, રમણ, 1994 (2007)

- આપણું પદવીકેન્દ્રી સંશોધન

૫. કળા સાહિત્ય અને વિવેચન : પટેલ, પ્રમોદકુમાર, 2000 (93)

- સાહિત્યિક સંશોધનની પદ્ધતિઓ અને તેના પ્રશ્નો

૬. સાહિત્ય : પ્રાણ અને પ્રવર્તન: શેઠ, ચંદ્રકાન્ત, 2000

- સાહિત્યિક સંશોધનની ભૂમિકા

૭. ગિરિધરો અને પિચ્છધરોની વચ્ચે :- સોની, રમણ, 2013

- સહાયક જ્ઞાનસાધનો અને એનું પદ્ધતિશાસ

૮. હસ્તપ્રતોને આધારે પાઠસંપાદન : ભાયાણી, હરિવલ્લભ, બીજી 2008, 1987

૯. સંશોધનને માર્ગે : - કે.કા.શાસ્ત્રી, 1948

૧૦. Introduction to Indian textual Criticism, Katre SM. 1941

- અનુ ભારતીય પાઠસમીક્ષા, ત્રિવેદી, કે.એચ.

૧૧. AltickRechar& John Fenster Maker, (3) 1993

- The Art of Literary Research

૧૨. Starting Research: An Introduction to Academic Research and Dessertation Writing,

- Preece Roy, New York, 1994

૧૩. The Rhetoric of fiction: Wayne Booth, 1995, (R.2003)

૧૪. The Craft of Research, Booth Wayne, Gregory Columb, Joseph, Williams, University of Chicago, Second Edition, 2003 (1995)

પ્રશ્નપત્ર : ૨

સાહિત્યિક સંશોધન : મધ્યકાલીન અને લોકસાહિત્યનાં સંદર્ભે.

Course Objective :

૧. સંશોધનનું સ્વરૂપ અને પ્રયોજન.
૨. મધ્યકાલીન સાહિત્ય તથા લોકસાહિત્યના સંશોધનનાં પ્રશ્નોનો પરિચય મળી શકે.
૩. મધ્યકાળના મહત્ત્વના સંશોધકોનો પરિચય પ્રાપ્ત થાય.
૪. લોકસાહિત્યના મહત્ત્વના સંશોધકોનો પરિચય પ્રાપ્ત થાય.

એકમ : ૧

મધ્યકાલીન સાહિત્ય અને લોકસાહિત્યનો સામાન્ય પરિચય

- (A) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય (12 મી સદીથી 18મી સદીનો પૂર્વાર્ધ)
- (B) મધ્યકાલીન સાહિત્ય સ્વરૂપોનો પરિચય (પદ, રાસા, પ્રબંધ, આખ્યાન, પદ્યવાર્તા)
- (C) લોકવિદ્યા અને લોકસાહિત્ય
- (D) લોકસાહિત્યના સ્વરૂપોનો પરિચય (લોકગીત, લોકકથા, લોકનાટ્ય)
- (E) લોકસાહિત્યમાંથી ઉપસતા નીતિ-મૂલ્યો અને એના બદલાવો.

એકમ : ૨

સંશોધન પદ્ધતિઓ : મધ્યકાલીન સંશોધન

- (A) કૃતિપાઠ (Text) એટલે શું ?
- (B) કૃતિપાઠ (Text) નિર્ધારણની પ્રક્રિયા, પાઠસંપાદનની પ્રક્રિયા.
- (C) સમસ્યા અને નિરાકરણ
- (D) મધ્યકાળના મહત્ત્વના સંશોધકોનો પરિચય

- કે.કા.શાસ્ત્રી
- ભોગીલાલ સાંડેસરા
- ઉમાશંકર જોશી
- જયંત કોઠારી

એકમ : ૩

લોકસાહિત્યનું સંશોધન

- (A) સંશોધનનું ક્ષેત્ર અને પૂર્વ સંશોધન.
(B) ક્ષેત્રકાર્ય અને પાઠનિર્ધારણ.
(C) સંશોધન, સંપાદનની સમસ્યાઓ અને નિરાકરણ.
(D) લોકસાહિત્યના મહત્ત્વના સંશોધકોનો સામાન્ય પરિચય.

- ઝવેરચંદ મેઘાણી
- શાંતિલાલ આચાર્ય
- હસુ યાજ્ઞિક
- ભગવાનદાસ પટેલ

એકમ : ૪

પ્રાયોગિક ધોરણે દરેક વિદ્યાર્થીએ કોઈ એક મુદ્દા ઉપર પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરી સબમીટ કરવો સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ

૧. સાહિત્યિક તથ્યોની માવજ	-જયંત કોઠારી, ગૂર્જરગ્રંથ રત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ.
૨. મધ્યકાલીન સાહિત્યનો ઇતિહાસ	-ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
૩. લોકવાક્યમય	-કનુભાઈ જાની
૪. મારી લોકયાત્રા	-ભગવાનદાસ પટેલ, નયન સૂર્યાનંદ લોકપ્રતિષ્ઠા, મુંબઈ.
૫. લોકસાહિત્ય : સ્વાધ્યાય અને સંશોધન	-સંપા, બળવંત જાની
૬. લોકસાહિત્ય : સંશોધન અને સંપાદન	-હરિવલ્લભ ભાયાણી
૭. અખો : એક અધ્યયન	-ઉમાશંકર જોશી, ગૂર્જરગ્રંથ રત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ.
૮. લોકસાહિત્યનું સમાલોચન	-ઝવેરચંદ મેઘાણી, ગૂર્જરગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ,
૯. લોકસાહિત્ય : પગદંડીનો પંથ,	-ઝવેરચંદ મેઘાણી, ગૂર્જરગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ.
૧૦. સૌરાષ્ટ્રના ખંડેરોમાં	-ઝવેરચંદ મેઘાણી, ગૂર્જરગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ.
૧૧. ઉમાશંકરનો વાવૈભવ	-ચંદ્રકાન્ત શેઠ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
૧૨. લોકસાહિત્ય	- વિજ્ઞાન-હસુ યાજ્ઞિક, ડિવાઈન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
૧૩. લોકવિદ્યા	- પરિચય-હસુ યાજ્ઞિક, ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ
૧૪. ચંદ્રાહસ આખ્યન	-સંપા, રમણ સોની, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
૧૫. આરામશોભા રાસમાળા	-સંપા જયંત કોઠારી
૧૬. મદનમોહના	-સંપા હરીવલ્લભ ભાયાણી
૧૭. લોકસાહિત્ય અને સંબંધિત વિદ્યાશાસ્ત્રો	-સંપા પ્રશાંત પટેલ, ભરત ખેની, નિલેશ મકવાણા, પ્રકા,
એન.એસ.પટેલ, આર્ટ્સ કોલેજ, આણંદ
૧૮. લોકાનુસંધાન	- (લોકપરંપરા વિષયક લેખો)- લાભશંકર પુરોહિત, ગુજરાત
સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર

પ્રશ્નપત્ર : ૩

સાહિત્યિક સંશોધન : અર્વાચીન

Course Objective:

૧. સંશોધનનું સ્વરૂપ અને પ્રયોજન.
૨. આંતર વિદ્યાકીય સંશોધનનાં પ્રશ્નો પડકારોનો પરિચય મળી શકે.
૩. સાહિત્યિક સ્વરૂપો, વિવિધ પ્રયુક્તિઓ વિશે જાણકારી મેળવી શકે.

એકમ : ૧

આંતર વિદ્યાકીય સંશોધન

- (A) આંતર વિદ્યાકીય સંશોધન એટલે શું ?
- (B) આંતર વિદ્યાકીય સંશોધનનાં પ્રશ્નો અને પડકારો
- (C) આંતર વિદ્યાકીય સંશોધનમાં તુલના
- (D) આંતર વિદ્યાકીય સંશોધનમાં અનુવાદ
- (E) આંતર વિદ્યાકીય સંશોધનમાં મૂલ્ય જાળવણી.

એકમ : ૨

કર્તા, કૃતિ, સ્વરૂપલક્ષી સંશોધનો

- (A) કર્તા અને કૃતિ લક્ષી સંશોધનના પ્રશ્નો અને પડકારો
- (B) સ્વરૂપલક્ષી સંશોધનની શક્યતાઓ
- (C) પૂર્વે થઈ ગયેલા સંશોધનોની માહિતી
 - 'ખંડકાવ્ય : સ્વરૂપ અને વિકાસ' : - ચિનુ મોદી
 - 'ઉશનસ્ : સર્જક અને વિવેચક' : - રમણ સોની
 - *સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતી કવિતા: પરિદર્શન : - દક્ષા વ્યાસ

એકમ : ૩

પ્રયુક્તિગત સંશોધનો

(A) સાહિત્ય સ્વરૂપોમાં પ્રયોજાતી વિવિધ પ્રયુક્તિઓનો સામાન્ય પરિચય

(B) ગદ્ય અને પદ્યની ભાષા અને શૈલીની દૃષ્ટિએ તપાસ

- પ્રબોધકાળનું ગદ્ય - નટવર સિંહ પરમાર
- ગાંધીયુગનું ગદ્ય - દલપત પઢિયાર
- ગદ્યવિમર્શ - વિનોદ અધ્વર્યુ
- કાવ્યબાની - નીતિન મહેતા

(C)

- કથાઘટક
- કથનકેન્દ્ર
- કપોળ કલ્પના
- પુરાકલ્પન

ઉપરના ત્રણ એકમમાંથી પ્રોજેક્ટ તૈયાર કરવાનો રહેશે.

એકમ : ૪

1. પ્રાયોગિક ધોરણે દરેક વિદ્યાર્થીએ એક રૂપરેખા તૈયાર કરી સબમીટ કરવી.
2. સંશોધનકાર્યમાં કમ્પ્યુટર-ઇન્ટરનેટનો ઉપયોગ.

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ (ભાગ : ૩ થી ૮) - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
૨. રચના અને સંરચના - હરિવલ્લભ ભાયાણી
૩. નાટકમાં મિથ - ધ્વનિલ પારેખ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૪. ટૂંકીવાર્તામાં કથનકેન્દ્ર - શરીફા વીજળીવાળા, સંવાદ પ્રકાશન, વડોદરા.
૫. ખંડકાવ્ય : સ્વરૂપ અને વિકાસ - ચિનુ મોદી, પાષે પ્રકાશન, અમદાવાદ.
૬. તુલનાત્મક સાહિત્ય - ધીરુ પરીખ
૭. તુલનાત્મક સાહિત્ય - વસંત બાપટ
૮. અનુવાદ - વિચાર અને અનુવાદ - પ્રક્રિયા - સંપા. રમણ સોની, પ્રત્યક્ષ પ્રકાશન,
૯. અનુવાદ સિદ્ધાંત અને સમીક્ષા - સંપા. રમણ સોની, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી.
૧૦. અનુવાદ વિજ્ઞાન, સિદ્ધાંત એવં પ્રવિધિ - ભોલાનાથ તિવારી, કિતાબઘર પ્રકાશન, દિલ્હી.
૧૧. અનુવાદની સમસ્યાઓ - મોહનભાઈ પટેલ
૧૨. સાહિત્ય પરિષદના કોશ : ૧, ૨, ૩ - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
૧૩. વિશ્વકોશ - ૧ થી ૨૫

૧૪. આધુનિક ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તામાં કપોળ કલ્પનાનો

વિનિયોગ

૧૫. 'ખંડકાવ્ય: સ્વરૂપ અને વિકાસ'

૧૭. 'ઉશનસ: સર્જક અને વિવેચક'

૧૮. 'સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતી કવિતા: પરિદર્શન

૧૯. પ્રબોધકાળનું ગદ્ય

૨૦. ગાંધીયુગનું ગદ્ય

૨૧. ગદ્યવિમર્શ

૨૨. કાવ્યબાની

૨૩. સંશોધનશાસ્ત્ર અને સાહિત્યમાં સંશોધન

૨૪. કથાઘટક

- ઈલા નાયક, રંગદ્વાર પ્રકાશન, અમદાવાદ.

- ચિનુમોદી, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

- રમણ સોની, ગૂર્જર પ્રકાશન, પાર્શ્વ પ્રકાશન,
અમદાવાદ.

- દક્ષા વ્યાસ, આદર્શ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

- નટવર સિંહ પરમાર, ગુજરાત સાહિત્ય પરિષદ,
અમદાવાદ.

- દલપત પઢિયાર, ગુજરાત સાહિત્ય પરિષદ,
અમદાવાદ.

- વિનોદ અધ્વર્યુ, આદર્શ પ્રકાશન, અમદાવાદ.

- નીતિન મહેતા, ક્ષિતિજ સંશોધન પ્રકાશન કેન્દ્ર,
મુંબઈ

- નરેશ શુક્લ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ

- સ્વરૂપ ધ્રુવ / પિનાકિની પંડ્યા